

**Aan mijn zoon Sebastien Vernieuwe
mijn kleinkinderen Roald, Flynn en Erynn Vernieuwe
en aan mijn achterkleinkind Charlie Vernieuwe**

Voorwoord.

Historici hoor je vaak zeggen: je moet het verleden eerst kennen om het heden te kunnen begrijpen en in te schatten wat de toekomst ons mogelijks kan brengen.

Zo is het ook met de kennis over onze voorouders die een bijdrage kan leveren op het antwoord van de algemeen menselijke vragen: waar kom ik vandaan, wie ben ik en waar gaat het naartoe na mij ?

Hoeveel keer heb ik mij nog niet de bedenking gemaakt: “Spijtig dat vader en moeder niet meer in leven zijn, ik had nog graag dit of dat aan hen willen vragen”. In je jeugd hoor je thuis wel eens vertellen over vroegere jaren, maar buiten de enkele plezante anekdotes is de interesse voor het verleden van oude tantes en nonkels, gelukkig maar, eerder beperkt.

Dan komt er een periode in je leven dat je er gewoonweg geen tijd voor hebt omdat je druk bezig bent met je plaats in de maatschappij te zoeken, een gezin te stichten en een loopbaan op te bouwen.

Maar eens met pensioen heb je wel een zee aan vrije tijd waarvan ik dacht een gedeelte nuttig te kunnen besteden met opzoekingen in genealogische databanken, in de literatuur en in de archieven voor het schrijven van een kroniek over onze familie voor mijn zoon en kleinkinderen mochten ze later diepere vragen hebben naar hun identiteit.

Einde 16de eeuw vonden we een eerste voorvader terug, namelijk Gilles Vernieuwe die mogelijks één van de 115 inwoners was, die tijdens de geuzenoorlogen tegen de Spaanse overheersing, in Blankenberge waren achtergebleven. Vijf generaties nakomelingen leefden van of dankzij de visserij. Verder geven de kronieken over mijn overgrootvader onderwijzer Sebastien samen met deze van mijn grootvader aannemer Anselm Vernieuwe een overzicht van 200 jaar familiegeschiedenis, inclusief hun rol tijdens de belle époque periode toen het vissersdorp Blankenberge in korte tijd uitgroeide tot een elitaire mondaine badplaats.

Mijn bronnen zijn: gegevens gevonden op het internet bijzonderlijk in het Geneanet, de digitale archiefbanken en de heemkundige publicaties voornamelijk van de Blankenbergse geschiedschrijvers Robert Boterberge en Elie Bilé. Mijn zoon die het initiatief nam voor de opzoekingen schenkt mij ieder jaar een gastronomische “vader-zoon” dag die altijd in het teken staat van de familiekunde, zo bezochten we o.a. het Letterenhuis in Antwerpen en het Liberaal Archief in Gent waar we telkens interessant nieuw materiaal konden sprokkelen.

Mijn bijzondere dank ook aan Mevr. Alberta Van Asbroeck en haar echtgenoot Cis Kennes van de Gidsenkring die ondermeer in het stedenbouwkundig archief van de stad alle panden gebouwd door Anselm Vernieuwe hebben opgezocht en mij inzage gaven in de historische verzameling krantenartikels van koster Stani Bode in het archief van vzw De Benne. In de proloog geef ik een kort overzicht van de twaalf generaties “Vernieuwes” in een tijdsbeeld geplaatst van de geschiedenis van Blankenberge. Onder de titel: “ De Familie Vernieuwe: Sinds 1600 ononderbroken in Blankenberge” werd deze tekst reeds gepubliceerd in het tijdschrift van de Vriendenkring Stadsgidsen Blankenberge V.Z.W. editie Nr. 10 – Oktober 2014.

Luc Vernieuwe

KRONIEK VAN DE FAMILIE
VERNIEUWE

BLANKENBERGE

42. Blankenberghe en l'an 1500, d'après Sanderus.

Panoramisch zicht op Blankenberghe in het jaar 1500, volgens Sanderus. Antonius Sanderus (1586 – 1664) was een Vlaams historicus, filosoof en theoloog. Zijn magnum opus (hoofdwerk) is het met tekeningen en gravures geïllustreerde *Flandria illustrata* (een historiografisch en cartografisch werk uit 1641). Het verscheen in twee delen; het derde deel (met Frans Vlaanderen) bleef onafgewerkt. Uit bron Auguin, E. (1899). *Plages belges: III. D'Ostende à Blankenberghe...* Opmerking : Pas in 1583 werd de St.-Antoniuskerk grondig vernield door de Geuzen, de Spanjaarden lieten hun Fort bouwen in 1587 en 1588.

PROLOOG

Onze tak van de familiestamboom “VERNIEUWE” woont al sinds 1600 ononderbroken in de stad Blankenberge, en dat tot op heden reeds twaalf generaties lang.

Van mijn vader wist ik dat mijn grootvader Anselm een belangrijk aannemer en schepen van de stad was geweest en dat de straat tussen de Weststraat en de Grote Markt naar mijn overgrootvader, de hoofdonderwijzer van de gemeenteschool Sebastien Vernieuwe was genoemd, als waardering voor zijn levenswerk in het onderwijs, het verenigingsleven en voor zijn strijd tegen de armoede van de Blankenbergse bevolking.

Het was pas toen mijn zoon in het stadsarchief van de burgerlijke stand enkele van onze voorvaderen terugvond dat ik me voornam om een stamboom te maken en later, eens met pensioen, een familiechroniek te schrijven voor mijn nageslacht.

Zo ben ik meer dan vierhonderd jaren of twaalf generaties in de tijd kunnen terugreizen naar onze stamvader Gilles Vernieuwe die hier eind 16de eeuw leefde, toen de bevolking het hard te verduren kreeg door de Geuzenoorlog tussen de Nederlandse Gewesten met Willem van Oranje en de Spaanse Koning Filips II. De watergeuzen waren vanuit zee moordend en plunderend de stad binnengevallen en vernielden het Schepenhuis en de Sint-Antoniuserkerk. De meeste inwoners waren gevlucht, slechts honderdvijftien bleven er over, waaronder vermoedelijk Gillis Vernieuwe. Onze visserij was volledig vervallen, duinen en dijken lagen er verwaarloosd bij, de landbouwgronden waren verlaten door de herhaalde overstromingen. De bevolking werd onderdrukt door de Spaanse garnizoenen en de streek werd onveilig gemaakt door ordeloze, rondlopende bendes. In mijn verbeelding zag ik Gillis als kind met zijn ouders naar de mis gaan in de kapel van het Spaans Fort *, gelegen aan de Sluis van de Grote Ede. Als jongeling moet hij gehoord hebben over de zeeslag bij Sluis in 1603 toen de Spaanse vloot verslagen werd door de Zeeuwse en later over het bestand tussen Spanje en het Noorden in 1609, waardoor met de heropbouw kon worden begonnen.

In 1612 werd zijn zoon Nicolaus gedoopt in de nieuwe kapel gebouwd in de ruïnes van de Sint – Antoniuskerk, in het kerkregister stond hij ingeschreven als: Niclaeys de Jonghe Vernieuwe. Het aantal vissersschuiten nam geleidelijk toe en hij werd visser zoals zijn vader. In 1640 wordt de kerk heropgebouwd en steeg de bevolking terug tot ongeveer 270 inwoners.

Nicolaus huwt met Janneke Ingelbeen en ze krijgen een zoon Josephus rond 1650. Wanneer zijn echtgenote sterft in 1654 treedt hij voor de tweede keer in het huwelijk met Janneke Vandenbussche die hem drie zonen schenkt: Michaël, Guilielmus en Carel. De visserij leefde langzaam herop, er waren terug ongeveer 16 schuiten, de "Caeye" aan de Westdijk gelegen en de "stede waterloop" nodig voor het transport van de vis naar de Grote Ede werden uitgegraven en hersteld. Terwijl de vissers die bij tij en ontij moesten uitvaren, dikwijls "op zee" bleven, stierven er vele vissersvrouwen in het kraambed. Jonge kinderen overleden dan ook vaak samen met hun moeder door ondervoeding, ziekte, hygiëne en de barre weersomstandigheden. Voor de visser weduwnaar, moest dan dringend een nieuwe vrouw gevonden worden om voor de kroost te zorgen, dit gebeurde meestal door bemiddeling van de pastoor.

Hun zoon Guilielmus Vernieuwe, Giliam genoemd en geboren in 1667, werd half wees op 3 jarige leeftijd toen zijn vader Nicolaus het leven verloor op zee, moeder was in verwachting van Carel. Michaël die toen 18 jaar oud was moest samen met halfbroer Josephus zorgen dat er brood op de plank kwam. Guiliam huwde rond 1690 met Elisabeth Sterrebeck, ze kregen vier kinderen waaronder een zoon Nicodemus in 1698. Wanneer zijn echtgenote sterft in 1699, hertrouwt hij met Anne Blankaert met wie hij vijf kinderen krijgt. Tenslotte trouwt hij voor de derde maal met Genoveva Neels in 1724 en wordt er nog een zoon geboren. Guiliam zou overlijden in 1732 op 65 jarige leeftijd.

Nicodemus Vernieuwe was 21 jaar oud wanneer de grote brand van 1719 in enkele uren tijd de helft van de stad in as legde. Hij huwt in 1725 Petronella Vanhille, negen kinderen worden in het gezin geboren waarvan er vier op zeer jonge leeftijd overlijden. De visserij groeide spectaculair en onder het Oostenrijks bestuur begon men aan een lange periode van vrede. De vissersnering organiseerde en reglementeerde het bedrijf. Ook werd in 1724 de Brugse Steenweg aangelegd om de vis sneller naar Brugge en het binnenland te kunnen vervoeren, maar ook naar Frankrijk, waar Blankenbergse vis zelfs tot aan het Hof in Parijs werd geleverd. Nicodemus stierf in 1761, hij was 63 jaar.

Zijn zoon Pierre Vernieuwe naar Petrus, de patroonheilige van de vissers genoemd, zou 78 jaar oud worden, in die tijd een uitzonderlijke hoge leeftijd. Hij was geboren in 1731 en woonde in de Bakkerstraat nr. 23 waar hij overleed in 1809. Uit zijn huwelijk met Catherine De Roo werden zeven kinderen geboren waarvan er drie zeer jong stierven.

De visserij floreerde, op het strand lagen er 77 schuiten en ook de bevolking groeide verder tot 1750 inwoners. De stad vormde zich langzaam om tot een toeristisch oord en kreeg het bezoek van hoge gasten zoals de Prins Karel van Lorreinen de landvoogd van de Zuidelijke Nederlanden..

Wanneer de zoon van Pierre, Sebastiaen Vernieuwe 21 jaar was in 1794, begon er een periode van ellende en armoede. Met de Slag van Fleurus hadden de Franse legers definitief de Oostenrijkers verslagen en werden we ingelijfd bij het Republikeinse Frankrijk. De vissers vluchtten met hun schuiten naar Sluis. Er waren slechts 8 grote en 6 kleine schepen achtergebleven. Ankers, wapens, voertuigen werden opgeëist en buitengewone belastingen opgelegd. Inwoners werden verplicht om als zeeloods of arbeider voor de Republiek te werken. Sebastiaen huwt in 1807 met Anna Maria Vermeir uit Dudzele en ze vestigen zich in de Nieuwstraat nr. 22. Daar werden zes kinderen geboren waarvan er drie jong stierven.

Napoleon brengt nog een bezoek aan Blankenberge in 1811 en er komt gelukkig een einde aan deze miserabele periode wanneer we in 1814 bevrijd worden door de Geallieerde Legers.

Op 20 juni 1815, werd mijn overgrootvader Sebastien Vernieuwe geboren te Blankenberge, dit was twee dagen nadat Napoleon Bonaparte definitief verslagen werd tijdens de Slag bij Waterloo. Toen vier jaar later zijn vader overleed, hij was amper 45 jaar, kwam zijn weduwe Anna Maria Vermeir die in verwachting was van Colleta alleen te staan met drie jonge kinderen.

Het waren zeer moeilijke tijden voor een weduwe om in dergelijke omstandigheden te moeten overleven en om in het onderhoud van haar gezin te kunnen voorzien hertrouwde ze in 1820 met de negen jaren jongere schoenmaker Pieter De Vos. Dank zij dit huwelijk kon Sebastien naar de Openbare Gemeenteschool gaan die onder het Hollands bewind tot stand kwam in 1819 en gelegen was in de Weststraat. Hij kreeg er les van Jozef Vanderhaeghen (1792-1864), een onderwijzer afkomstig uit Zuienkerke die hem heeft kunnen inspireren. Meester Vanderhaeghen heeft Sebastien opgeleid, bijgeschoold en geholpen bij de voorbereiding van het examen voor het diploma van onderwijzer, af te leggen voor een Jury van het Openbaar Onderwijs van de Provincie. Hij slaagde in het examen en behaalde de akte van primaire schoolmeester te Brugge in 1836.

Sebastien trad in 1837 in dienst te Sint-Michiels als onderwijzer in de Gemeenteschool. Een jaar later huwde hij Mathilde Vanden Broucke, dochter van een kleermaker. Sebastien is als onderwijzer negen jaren in Sint-Michiels gebleven en volgende kinderen werden er geboren: Mathilde , Hermine en August.

In 1846 verhuisde hij met zijn familie naar zijn geboortestad Blankenberge om er hoofdonderwijzer te worden van de Gemeenteschool. Hij heeft zich 28 jaren tot bij zijn ontslag wegens ziekte in 1874 ingezet voor de opvoeding van de Blankenbergse jeugd.

Zelf had hij ondervonden dat er grote nood was aan bijstand voor de armoedige toestand waarin onze vissers leefden en dat verbetering enkel kon worden verwezenlijkt door een degelijk onderwijs en opvoeding. Hij spande zich in om de mensen ervan te overtuigen hun kinderen naar school te sturen en hij ging zelf de spijbelaars van de straat halen. Schoolplicht was toen nog onbekend en weinig ouders bekommerden zich om het schoolverzuim van hun kroost. Reeds in 1858 start hij eveneens een school voor volwassenen, deze school werd pas officieel afgeschaft in 1936. Ook zijn eigen kroost breidde zich in Blankenberge uit met nog eens 4 kinderen: Charles , Anselm, Maria en Telesphore .

Niet alleen in het onderwijs heeft hij zich verdienstelijk gemaakt, hij was liberaalgezind en van 1847 tot 1861 dirigeerde hij de plaatselijke liberale harmonie "Neptunus Kinderen". Anderzijds stichtte hij in 1861 de "Menschlievende Maatschappij van onderlinge bijstand De Werkmanskring", een vereniging die in 1878 uitgeroepen werd tot de voorbeeldigste en best werkende Kring van Onderlinge Bijstand van gans België. Sebastien overleed op 27 december 1877, hij was 62 jaar.

Zijn kinderen die nog niet waren gehuwd verlieten nu ook de ouderlijke woning.

Dochter Hermine woonde reeds in Schaarbeek, ze was getrouwd in 1868 met de bekende dieren- en landschap schilder ALFRED VERWEE (1838 -1895) die de Knokse Schilderkolonie stichtte en als hulde zijn borstbeeld kreeg op het Verweeplein te Knokke. Ook in Blankenberge is een helling van de zeedijk naar hem genoemd. Zijn oudste dochter Mathilde huwde met een vriend van Verwee , de schrijver / dichter en voorvechter van de Vlaamse beweging EMANUEL HIEL (1834-1899) en verhuisde eveneens naar Schaarbeek.

Zijn oudste zoon August die zijn vader had opgevolgd als hoofdonderwijzer huwde in 1874 Adelaide De Clercq, kleindochter van burgemeester Frans Mamet. Hij was medestichter en schrijver van het "Conscience Taalgenootschap" en werd in 1879 benoemd tot kantonnaal inspecteur van het Rijksonderwijs waardoor hij naar Gent diende te verhuizen.

Zijn tweede zoon Charles, de eerste bediende van het treinstation in Blankenberge, trouwde in 1880 met Elisa Vanhursel en verhuisde met zijn echtgenote eveneens naar Gent waar hij zijn loopbaan als bediende bij de "IJzeren weg" zou verder zetten tot aan zijn pensioen.

Jongste zoon Télèsphore studeerde af rond 1880 als 'Doctor in de Rechten' aan de toen Franstalige universiteit van Gent. Hij werd algemeen bestuurder op het Ministerie van Landbouw te Brussel in 1914. Als lid van de Gentse Vlaamse beweging "Jong Vlaanderen" wordt hij een bekend activist tijdens WO I. Hij zetelt in de Raad van Vlaanderen , wordt in 1916 hoogleraar aan de R.U.G. en krijgt de opdracht om het Vlaamse Ministerie van Landbouw op te richten en te leiden en ook de nieuwe faculteit Landbouw aan de Vlaamse Hogeschool van Gent te organiseren. Het einde van WO I was ook het einde van het Activisme, de meeste leiders vluchten in ballingschap naar Nederland en werden bij verstek ter dood veroordeeld. Zo ook Telesphore, die na de oorlog uitweek naar Rotterdam.

Enkel mijn grootvader Anselm Vernieuwe zou in Blankenberge blijven wonen met zijn echtgenote Caroline Ruys , dochter van een Antwerpse juwelier, en zijn vier kinderen. Hij had zich opgewerkt tot een succesvolle aannemer en architect , beschikte over zijn eigen schrijnwerkerij en steenbakkerij. Hij bouwde verschillende hotels langs de kust en tijdens de "Belle Epoque" periode meerdere villa's in Blankenberge waarvan er een tiental geklasseerd werden als bouwkundig erfgoed. Hij was eerste schepen van de stad, voorzitter van de "Werkmanskring" en de "Metsersbond" , ook was hij bestuurslid van de dienst der "Burgerlijke Godshuizen" allen verenigingen die bij hem, zoals bij zijn vader, nauw aan het hart lagen. Mijn grootouders liggen begraven op het kerkhof van Blankenberge tegen de scheidingsmuur rechts vooraan, naast het graf van Carolina's moeder en stiefvader: Rosa Rombouts, weduwe Jacques Ruys en Jan Baptiste François Noë .

Onze familie heeft zich hier duidelijk diep geworteld, mijn vader Robert Vernieuwe en ikzelf zijn eveneens "dat plekje grond aan Vlaanderens kust " trouw gebleven en het ziet ernaar uit dat mijn nageslacht de traditie zal verder zetten.

Herkomst en betekenis van de familienaam:

V E R N I E U W E

Volgens “ Het Woordenboek van Familienamen” door Dr. Frans Debrabandere is het een afstammingsnaam, een metroniem of moedersnaam.

Dat is een bijnaam die afgeleid is van de naam van de moeder van de naamdrager. Zulke bijnamen bestaan al eeuwen, en zijn meestal bedoeld om mensen met dezelfde voornaam van elkaar te onderscheiden.

Veel Nederlandstalige metroniemen in België herken je aan de volgende opbouw:

Moedersnaam + –en: bv. Mariën

Van + moedersnaam + –en: bv. Van Lysebetten

Ver– + moedersnaam + -en: bv. Verbelen

Het achtervoegsel –en is hier een vrouwelijke uitgang van de genitief, de naamval die het bezit aanduidt.

Het voorvoegsel ver– is een verkorte versie van vrouw(e).

Vernieven” of “Veren leven”

Ver = vrouwe

leve = Eva

Dr. Frans Debrabandere vond een eerste vermelding van de naam in 1335 : namelijk het “Jhans Vernieven huus” in Kortrijk . Er zijn geen parochieregisters van doopsel, huwelijken of overlijdens van voor 1600 terug te vinden, enkel naamlijsten van adel of autoriteiten. Zo vonden we in een Brugs naamregister een Gérard (de) Vernieuwe geboren ca. 1540 en overleden in 1585. Hij was gehuwd met Antoinette de Griboval, kleindochter van de burgemeester van het Brugse Vrije: Pierre de Griboval. Verder vermeldt het Geneanet ook nog een Pierre Vernieuwe of Vandernieuwe . Hij was Viceadmiraal onder de Graaf van Horne, Admiraal van de Nederlanden in 1562.

In de databank van Geneanet staan in Europa 2095 personen vermeld met de naam VERNIEUWE , ze waren hoofdzakelijk gevestigd in België, Noord Frankrijk, Nederland....

Volgens Familiekunde Vlaanderen zijn er actueel in België 172 personen die de naam Vernieuwe dragen, verdeeld als volgt: Brugge (25) , Antwerpen (25), Blankenberge (16), Mortsel (16), Oostende (7), Brussel (5),Jabbeke (4), Verviers (4), Genappe (4) , De Haan (3), Oudenburg (3), Damme (3), Poperinge (3), Beveren (3), Deinze (3), Knokke (2),

Het VERNIEUWE DNA

DEOXYRIBONUCLEIC ACID ofwel **soxyribonucleïnezuur**, afgekort als DNA , is een biochemisch macromolecule dat fungeert als belangrijkste drager van erfelijke informatie in alle bekende organismen. Doordat DNA-onderzoek steeds goedkoper wordt is het voor meer mensen mogelijk om verwantschappen vast te stellen. In 2018 kreeg ik van mijn zoon Sebastien als verjaardagsgeschenk een DNA kit van My Heritage. Ik diende enkel maar een wangstrijkstaafje op te sturen naar het My Heritage DNA Laboratorium in de Verenigde Staten. Binnen de vier weken kon ik dan de resultaten online aflezen. Aan de hand van algoritmen berekenen ze een geschatte etniciteit waarbij kan bepaald worden welke segmenten van de DNA uit de verschillende wereldregio's stammen. Het systeem toont het percentage DNA dat je gemeenschappelijk hebt met anderen die ook bij My Heritage getest hebben, maar ook met degenen die bij andere dienstverleners DNA onderzoek hebben laten uitvoeren. Hoe hoger het percentage DNA dat men deelt hoe dichterbij een mogelijke familierelatie is.

Mijn nicht Babeth Strauss die in Amerika woonde, heeft eveneens de test laten doen. Zij is de kleindochter van mijn nonkel Leon Vernieuwe , dochter van Gaby Vernieuwe en Maurice Strauss. Haar vader is van Hollands Joodse afkomst. Hieronder beide resultaten naast elkaar:

Babeth Strauss	Luc Vernieuwe
Europe 100%	Europa 100%
European Jewish 49%	N.W. Europa 98,7%
Scandinavia 25%	NW Europees 68,5%
Europe West 9%	Iers, Schots, Welsh 17,6%
Italy/Greece 9%	Scandinavisch 12,6%
Great Britain 5%	Zuid Europa: Grieks 1,3%
Trace Regions 3%	

Scandinavië en Groot Brittannië komen gedeeltelijk overeen en ook is er bij haar een spoor in Griekenland gevonden. Verder waren de nationaliteiten van de meeste “matches” die ik kon vinden Amerikanen, Canadezen, Hollanders, Belgen, Noren, Zweden, Denen...

Gezien de eerste nederzettingen in Blankenberge rond de 10de eeuw, volgens historici vermoedelijk Hollandse zeevaarders waren, is een mogelijke hypothese dat onze familie oorspronkelijk afkomstig is uit Scandinavië (Vikingen) en zich vanuit Noorwegen, Zweden, Denemarken via Friesland in Blankenberge hebben gevestigd. Dat er later vertakkingen zijn over heel N.W. Europa en ook in Amerika is een normale migratie als je zo ver in de tijd teruggaat. Enkel die Griekse escapade blijft een mysterie !

Volgens Geneanet is het DNA-onderzoek in combinatie met het klassiek genealogisch onderzoek de basis van de genealogische genetica. In een studie van de DNA-projecten van Familiekunde Vlaanderen kwamen ze bij vergelijking van meer dan 1.100 deelnemers tot de vaststelling dat ruim 40 procent genetisch verwant was en bij die van “Belgische” origine zelfs ongeveer 50 procent. Dat betekent dat ze tussen nu en circa duizend jaar geleden een gemeenschappelijke voorvader hebben.

Evolutionair geneticus Maarten Larmuseau van de KU Leuven stelt zich echter heel wat vragen bij de online DNA-testen die booming business zijn geworden. Zijn experiment toonde aan dat de kwaliteit van de tests vaak te wensen over laat. Als je te horen krijgt dat je 2,3 procent Neanderthaler-DNA hebt, is dat misschien een leuk weetje om op een familiefeestje te vertellen. Maar inhoudelijk stelt het niks voor, beweert Maarten Larmuseau: “Élke West-Europeaan heeft één à drie procent Neanderthaler-DNA. Wat zorgwekkender is dat de resultaten van de tests elkaar tegenspreken. Mijn eigen voorouders zijn volgens de ene test afkomstig uit Scandinavië, volgens een andere uit Groot-Brittannië en volgens een derde uit Midden-Europa. Om nog te zwijgen van de gevolgtrekking dat ik een Kelt of Germaan tot mijn voorouders kan rekenen: biologisch en historisch gezien is dat pure onzin.”

“In de meeste gevallen zijn online DNA-testen genetische astrologie”, zegt Larmuseau. Al zal de wetenschappelijke kwaliteit van die tests in de toekomst wel verbeteren. En blijkbaar beantwoorden ze aan een behoefte. Die bedrijfjes spelen handig in op het feit dat onze afkomst ons fascineert. Maar DNA is niet geschikt om de woonplaats van een specifieke voorouder te achterhalen. Als je echt meer wil weten over je afkomst, leer je meer door je stamboom op te stellen. Dat vergt meer moeite dan een paar muisklikken en een DNA-staaltje opsturen. Maar het vertelt je veel meer over het leven van je voorouders.”

Zo gezegd, zo gedaan !

Lied van Blankenberge

Wie kent er niet het plekje grond,
 Aan Vlaandrens kust gelegen,
 Alwaar voordege niets bestond
 Dan struik en kronkelwiegen,
 En waar, in 't dorre en stuwend zand,
 De schaamle hut zich toonde
 Die de arme visscher achter 't strand
 Met zijn gezin bewoonde?
 Dit plekje grond
 Dat eenzaam stond
 En voortijds was vergeten,
 Wordt Blankenberg geheeten.

Edoch, wat m' in die lieve stee
 Het meest de ziel verheugde,
 En mij het harte kloppen dee
 Van vaderlandsche vreugde,
 So, dat het volk zijn' Vlaamschen aard,
 Zijn' taal en zijne zeden
 Steeds onverbasterd heeft bewaard,
 En kampt voor recht en reden,
 Dit vrije strand,
 En Vlaanderland,
 Dat voortijds was vergeten,
 Wordt Blankenberg geheeten.

Het Lied van Blankenberge werd in 1874 door Karel D'Hondt op een tekst van Emiel Cosyn gecomponeerd. De tekeningen zijn gemaakt door de Blankenbergse aquarellist Mia Ketels.

Onze geboortestad BLANKENBERGE

Een beetje geschiedenis om een beter overzicht te krijgen op het ontstaan, de ontwikkeling van de stad en op wat er gebeurde vooraleer onze stamvader Gilles Vernieuwe alhier het levenslicht zag tijdens de Spaanse overheersing op het einde van de 16de eeuw.

Tweeduizend jaar geleden stond de zeespiegelstand nog twee meter lager dan vandaag en was de kustvlakte nog grotendeels een natuurgebied beheerst door de werking van het getij en beschermd door ongerepte duinenmassieven en stranden. Achter die duinen strekten zich grote schorregebieden uit, doorsneden door getijdengeulen en kleinere krekens. Hier en daar bleven nog restanten van een groot moerasgebied gespaard van de dodende invloed van het zoute water. Landinwaarts van de eigenlijke kustvlakte strekte zich een loofwoud uit op een hoger gelegen zandige ondergrond. Op een uitloper van die zandige zone werd de Romeinse legerbasis van Oudenburg gebouwd. Ook Brugge en Aardenburg ontwikkelden zich in de Romeinse tijd op die zandrug.

Tegen het einde van de 4de eeuw was het kustgebied volledig onder water gelopen. Alleen het Vlaamse Woud dat zich langs de rechteroever van de IJzer in zuidwestelijke richting uitstrekte, bleef van de overstroming gespaard. De schaarse bevolking in onze streek, nakomelingen van de Menapiërs, waren naar het binnenland gevlucht.

Tussen de 4de en 7de eeuw teisterden verschillende overstromingen de kuststreek. Het water dat tot in het centrum van het latere Brugge kwam, overspoelde ook het hele grondgebied van Sint-Pieters en in de gevormde krekens werd er door de getijdenwerking het veen weggeschuurd. Opnieuw veranderde het landschap in een slikken- en schorregebied.

In de eeuwen die volgden slibde het waddegebied langzaam dicht. Na verloop van tijd kwam zo het grootste gedeelte van het kustgebied buiten het bereik van de getijden te liggen. Er ontstonden uitgestrekte schorren of zoutgraslanden, die zich goed leenden voor de schapenbegrazing. Vondsten in de Uitkerkse Polder verwijzen naar een Merovingische en Karolingische occupatie. In de vroeg-middeleeuwse periode werden woonterpen en vluchtheuvels uitgebouwd om zich te verdedigen tegen de zee en later tegen de invallen van de Noormannen, meestal Denen en Friezen. De kasteelsite van Uitkerke dateert uit die periode, mogelijk was er ook een gelijkaardige site in Vlissegem.

In de 7de eeuw trekt de zee zich terug, er komen Friezen en Saksen zich vestigen in het maritiem Vlaanderen. Circa het jaar 650 zou St.-Elooi volgens sommige bronnen op het grondgebied van het latere Uitkerke (kerk ver aan de uitkant gelegen), een eerste bidplaats hebben gesticht. Ter hoogte van de huidige Schaastraat (de vroegere Dulleweg) zijn er ook restanten gevonden van een bewoningskern uit de 7-8e Eeuw, de 9de en de 10de Eeuw.

Een stukje kerkgeschiedenis naar het parochieboek van pastoor G.F. Tanghe (1870) :

Naar een Latijns handschrift zou het eerste kerkgebouw gesticht zijn door de heilige Eligius, apostel van Vlaanderen, in 648. De predikant Eligius bezocht als geloofsverkondiger de kusten van Oostburg tot aan de zeehaven Boulogne-sur-Mer. De oudheid van Uitkerke wordt nog bevestigd door de landkaart die Boudewijn met de IJzeren Arm gebruikte, hij was

graaf van Vlaanderen tussen 865 en 879. In 1058 brachten de monniken van Winoksbergen (Bergue) het lichaam van de heilige Livinia uit Engeland mee en bij die tocht geschieden er vele wonderen, onder andere te Uitkerke waar een kreupele jonge man werd genezen.

Vanaf de 8ste eeuw vindt een algemene zeespiegeldaling plaats die leidt tot grondaanwas en begroeiing. De aangeslibde grond wordt dan bruikbaar als schapenweide. Dit betekent de aanzet van een langdurig proces van (her)beweidning met schapenkuddes, ontsluiting door schapenwegen, vluchtheuvels of terpen, inpoldering en bewoning van de Kustvlakte. Uitkerke dankt zijn ontstaan aan de aanwezigheid van vier terpen op zijn grondgebied.

Sint-Pieters ontstaat in het gebied tussen de zogenaamde Vertinge, een zijriviertje van de toenmalige Leet, tegenwoordig de Blankenbergse Vaart genoemd, en een kreek ongeveer ter hoogte van het Lisseweegs Vaartje. Dit stukje polder wordt in de 7de eeuw als eerste aangeduid met de naam Vlaanderen, in de betekenis van een overstromde vlakte.

In de 9de en 10de eeuw wordt een groot gebied veilig gesteld voor overstromingen door de aanleg van de Gentele of de Blankenbergse Dijk. Vanop de Gentele wordt later een boogvormige dijk, de "Dulle Weg", aangelegd. Zo wordt de woonterp waarop ook de kerk van Uitkerke is gelegen veilig gesteld. Dit dijksysteem bouwt men in de 11de eeuw verder uit in westelijke richting tot in Bredene met de eerste Evendijk, vandaar loopt deze dijk naar Oudenburg en wordt er de Zidelingenoemd. Door deze dijkaanleg wordt het hele gebied tussen Brugge, Uitkerke, Bredene en Oudenburg tegen het overstromingsgevaar beveiligd. Het grondgebied buiten het bedijkte gebied, waaronder Blankenberge, blijft schorrenland, maar geraakt bevolkt met herders en schapenkuddes die tijdens hoge vloed beschermd worden door opgeworpen terpen of vluchtheuvels.

Omstreeks 1050 bouwde men ten noorden van de Evendijk nog een Westdijk, de huidige Weststraat en ook een Oostdijk, de huidige Onderwijzerstraat en Hoogstraat. Daartussen ontstond een kleine smalle schorre, waar achter de duinen dicht bij de zee een bevolkingskern groeide die de naam Blankenberge kreeg. Vermoedelijk had de naamgeving als betekenis *'in de onbegroeide blote duinen'* in de streektaal *'blankaards'* genoemd. Volgens een legende was de eerste benaming Scarphout naar de kapel "O.L. Vrouwe van Scarphout" die de vissers in de duinen hadden gebouwd, maar dit toponiem werd, volgens historicus Robert Boterberge, enkel gebruikt om de kerk en de aanhorigheden aan te duiden en niet de stad zelf.

In 1270 vinden we de eerste vermelding van de "heren van Uitkerke", de Heerlijkheid die deel uitmaakte van het Brugse Vrije, en bestuurd werd door Jan van Uitkerke. Zijn kasteel was gelegen op een motte, aanvankelijk een terp die opgeworpen was tegen de overstromingen. Ook de eerste vermelding van Blankenberge gebeurde toen, in een oorkonde van 29 juni 1270 waarin het gaat over de rechten van Jan van Uitkerke. Daaruit kan afgeleid worden dat het vissersdorp door Margaretha van Constantinopel, gravin van Vlaanderen, verheven werd tot "Stede ende Port". Blijkbaar heeft zij toen het Blankenbergse grondgebied afgescheiden van de Heerlijkheid Uitkerke en er stedelijke voorrechten aan gegeven. Daarvoor vormde Blankenberge slechts een wijk of een parochie binnen Uitkerke. De stad Blankenberge werd daardoor zowel op territoriaal als op parochiaal vlak van Uitkerke afgesneden. Dit betekende dat de grens tussen beide vanaf dan niet enkel een parochiegrens was, maar eveneens de afbakening tussen twee rechtsgebieden: het Brugse

Vrije waarvan Uitkerke deel uitmaakte en het stadsgebied Blankenberge, waar eigen burgemeesters en schepenen voor de rechtspraak instonden. Gravin Margareta van Constantinopel die over Vlaanderen regeerde van 1244 tot 1278, scheidde Blankenberge van de heerlijkheid Uitkerke af omwille van de bloeiende vishandel die er de welvaart bevorderde, met als doel jaarmarkten te creëren, zoals ze reeds in Oostende deed in 1267, om er vervolgens van de plaatselijke handel grafelijke tolgelden te kunnen opstrijken.

Het dijkenstelsel van het kustgebied bevorderde de uitschuring van het Zwin zodat de grote diepe inham toegankelijk werd voor zeeschepen en het leven schonk aan de getijdhavens van Damme (1180), Mude (1213), Monnikerede (1226), Hoeke (1250) en Sluis (1290). Deze Zwinhavens vormden samen met Brugge van de 12de tot de 14de eeuw de ontmoetingsplaats voor de drukke handelsactiviteiten, halverwege op de zeeroute tussen de Baltische steden in Noord-Europa en de Middellandse Zee in Zuid-Europa. Brugge was het centrum van de wereldhandel, het Zwin was de poort tot de wereld.

De zeekeringen kregen het hard te verduren en de dijken moesten regelmatig worden hersteld of vernieuwd. Dit gebeurde onder het beheer en in opdracht van de Polder of Wateringe, een bestuur onder leiding van een dijkgraaf die moest zorgen voor de veiligheid en de waterhuishouding in het kustgebied. Zo had je de Blankenbergse Wateringe, de Watering Eyensluis of de Watering van Reygarsvliet.

De mogelijke verbindingswegen tussen Blankenberge en Brugge liepen langs de aarden weg op de Blankenbergse Dijk die vanuit Uitkerke, over Sint-Jan-Op-De-Dijk, via Zuienkerke naar Sint-Pieter-Op-De-Dijk liep, ofwel over het water met platte bootjes langs de Vertinge of de Blankenbergse vaart die uitmondde in de Leet nabij Brugge.

Door het verkrijgen van een stedelijk statuut kende de visserij een aanzienlijke bloei en de stad Blankenberge oefende ongetwijfeld een grote aantrekkingskracht uit op de bewoners van het omliggende. Dit blijkt uit sommige namen van Blankenbergse stuurlieden zoals: Balduinus de Weindunes, Walterus de Novo Portu, Walterus de Male, Johannes ex Oest Port...

Dat de visserij zeer belangrijk was blijkt wanneer op het einde van de 13e eeuw een conflict uitbreekt tussen Engeland en Frankrijk en de Engelse oorlogsschepen ook de Vlaamse schippers aanvallen omdat het graafschap Vlaanderen toen bezet was door de Franse koning Filips V de Schone. Het grootste slachtoffer van de Engelsen was wellicht de Blankenbergse vissersvloot. In het rampjaar 1297 werden niet minder dan 45 vissersvaartuigen aangevallen en 365 man, waarvan 35 stuurlieden, verloren daarbij het leven. Later op het jaar hielden de Engelsen nogmaals 21 Blankenbergse vaartuigen op in het Zwin en beroofden hen van hun lading, voorraden, ankers, netten en vistuig. Deze cijfers 45 en 21 vaartuigen tonen duidelijk dat Blankenberge toen al over een belangrijke vissersvloot beschikte.

Begin 14de eeuw volgden de oorlogen tussen Vlaanderen en Frankrijk elkaar op met de Guldensporenslag in 1302, de Slag bij Pevelenberg in 1304 en de Slag bij Kassel in 1328 waarbij de Boerenopstand tegen Graaf Lodewijk II van Nevers in de Vlaamse Kuststreek hard werd neergeslagen. Vlaanderen had meer dan 3.200 doden te betreuren, de Fransen namen wraak door honderden opstandelingen terecht te stellen. Zo werd onder andere de burgemeester van Brugge, Willem de Deken, naar Parijs gevoerd en op 24 december 1328

terechtgesteld: zijn handen werden afgehakt waarna hij op een mat door de straten van Parijs tot aan de galg werd gesleept en opgehangen.

Omdat er ook verschillende Blankenbergenaren hadden deelgenomen aan de opstand werd de stad door de graaf zwaar gestraft door alle keuren, privileges en voorrechten af te nemen. Het ergste was de banvloek van de kerk, de kapel van Scharphout werd gesloten en de sacramenten werden niet meer toegediend. Voor de diepgelovige vissers was deze toestand na twee jaren niet meer houdbaar en ze smeekten de baljuw om met de graaf te mogen spreken. Lodewijk van Nevers ging akkoord om de strafmaatregelen op te heffen op voorwaarde dat er een akte zou worden opgesteld waarbij getrouwheid aan de graaf werd gezworen. Dit document ondertekend in november 1330, werd de "Akte van Verzoening" genoemd.

Vier jaar later op 23 november 1334 op Sint-Clemensdag, werd de stad geteisterd door de grootste stormvloed aller tijden. De dijken hielden stand maar er mag aangenomen worden dat de Oude Duinen die voor de zeedijk lagen helemaal verdwenen waren en geen enkele bescherming meer boden tegen de zee. Er vielen mensenlevens te betreuren, vele vissersboten waren vernield en de parochiekerk van O.L. Vrouw liep grote schade op. Men nam de drastische maatregel door een nieuwe zeedijk aan te leggen enkele honderden meters landinwaarts. Het prijsgegeven stuk grond werd langzaam verlaten en ingenomen door de zee, sindsdien is de waterlijn ongeveer dezelfde gebleven. De graaf van Vlaanderen Lodewijk van Nevers stelde meer landinwaarts een stuk grond van het Brugse Vrije ter beschikking voor de bouw van een nieuwe kerk. Het stuk land de "Gentele" genoemd was gelegen op het grondgebied van het ambacht Uitkerke en werd vrijgesteld van alle grafelijke belastingen. De gotische kerk werd ingewijd op 16 september 1358 met als patroonheilige Sint - Antonius.

Op 24 juni 1340 vond in de beginfase van de honderdjarige oorlog tussen Engeland en Frankrijk, waarin Vlaanderen werd meegesleurd, de "Slag van Sluis" plaats. Wanneer de Engelse koning Edward III het plan opvatte om met zijn vloot in Vlaanderen te landen, besloot onze leenheer Filips VI koning van Frankrijk dit te verhinderen. De Fransen die een sterkere vloot hadden, ankerden hun schepen verdoken achter de duinen in de monding van het Zwin. De Engelsen verzaagden hun vloot van 300 schepen en zetten drie ridders aan de wal. Vanuit de hoge duinen van Blankenberge zagen ze de Franse vloot voor anker in het Zwin liggen. Het werd niet zozeer een zeeslag dan wel een gevecht van man tegen man, waarbij 25.000 soldaten omkwamen. Toen de Franse schepen ook nog in brand raakten was er geen redding meer mogelijk en verloren de Fransen de slag. Daarbij gingen 170 Franse schepen verloren.

In de 15de eeuw komen onze gewesten onder het gezag van de Bourgondische hertogen. Ze perken de macht van de grote Vlaamse steden in en creëerden overkoepelende instellingen voor bestuur en rechtspraak. Door de verzanding van het Zwin, maar ook om politieke en economische redenen verloor Brugge toen al aan belang als doorvoerhaven ten voordele van Antwerpen. In 1410 telde Blankenberge 768 inwoners en in 1433 bevestigde Filips de Goede, graaf van Vlaanderen, de titel van stad voor Blankenberge en hernieuwde hij ook al de stedelijke voorrechten. Toen ging het terug iets beter met de visserij, bijgevolg steeg ook

de bevolking tot 1500 inwoners en in het jaar 1451 kon er in de huidige Kerkstraat een nieuw Schepenhuis gebouwd worden.

Door het overlijden van Maria van Bourgondië in 1482 kwam Vlaanderen onder het bestuur van haar echtgenoot Maximiliaan van Oostenrijk uit het Huis Habsburg, als regent voor hun 4-jarige zoon Filips de Schone, de wettige graaf van Vlaanderen. Filips de Schone zou huwen met de Spaanse Johanna van Castilië en in 1500 werd hun zoon Karel geboren, de latere keizer. Onder het bewind van Keizer Karel V tussen 1515 en 1555, was België één van de meest verstedelijkte gebieden van de wereld. De haven van Antwerpen was een belangrijk commercieel en financieel centrum. Naast de economie bloeiden kunst en wetenschap.

In 1532 bouwde men in Blankenberge een nieuw schepenhuis op de hoek van de Langestraat en de Kerkstraat en in 1536 breekt de pest uit in de stad. Midden 16de eeuw vestigen de paters Recoletten zich in Blankenberge in een klooster gelegen aan het huidige Manitoaplein.

Keizer Karel huwde in 1526 met Isabella van Portugal en ze kregen een zoon Filips II. Door gezondheidsproblemen ziet de keizer het besturen van het immense rijk dat hij heeft opgebouwd niet meer zitten en in 1555 staat hij aan zijn zoon de Nederlanden en ook Spanje af met alle bijhorende overzeese gebieden. Keizer Karel en zijn gevolg scheepten in 1556 te Vlissingen in met bestemming de regio Extremadura in Spanje waar hij in het klooster van Yuste zijn laatste jaren in eenvoud als kluizenaar wilde leven. Wel nam hij 60 a 70 personeelsleden mee om hem te dienen, waaronder ook zijn eigen bierbrouwers uit Vlaanderen. Hij stierf er op 21 september 1558.

Zijn zoon Filips II had anders dan zijn vader, die in Gent was geboren en in Mechelen werd opgeleid, zijn opvoeding volledig in Spanje ontvangen bij de familie van zijn moeder. Hij was een Spanjaard in hart en ziel en een voorvechter van de Rooms katholieke godsdienst. Zo trad hij hard en zonder mededogen op tegen de opkomst van het protestantisme in de Nederlanden. Zijn regering werd een opeenvolging van conflicten en burgeroorlogen. Belgen en Nederlanders kwamen in opstand tegen de tirannie van Filips II. In de opstand stonden katholieken en protestanten tegenover elkaar en wanneer beeldenstormers in 1566 grote schade aanrichtten in de katholieke kerken stuurde Filips II de hertog van Alba om als hoofd van een Bloedraad de calvinistische ketterij uit te roeien. De strijd die in de Nederlanden in 1568 begon en eindigde in 1648 werd in de geschiedenis bekend als de Tachtigjarige Oorlog.

De watergeuzen maakten de kust onveilig, ze opereerden vanuit zee en vielen Vlissingen, Knokke, Heist en in 1572 ook Blankenberge binnen. Ze vernielden het Schepenhuis en de Sint-Antoniuserkerk. De visserij was volledig in verval, duinen en dijken lagen er verwaarloosd bij en het platte land was er erg aan toe. De bevolking leed onder de verdrukking van zowel de geuzen als van de legioenen met huurlingen van de Spanjaarden. De beeldenstormers deden hun werk grondig, zo werden in 1575 ook de Sint-Amanduskerk van Uitkerke en de parochiekerk van Sint-Jan-op-den-Dijk verwoest en in brand gestoken. Wanneer de Spaanse garnizoenen in 1576 de kust verlieten vielen zeerovers de stad binnen en staken er 300 huizen in brand. Met de Pacificatie van Gent, zegevierde Willem van Oranje van de Spanjaarden en kwam Blankenberge onder het bestuur van de Hollandse Staatsen. Vanaf 1580 leidden protestantse priesters de eredienst in Blankenberge, alle katholieke symbolen